

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Under Forudsætning af, at det Rigsdagen forelagte Forslag til Ændringer i Grundloven gennemføres, vil det være nødvendigt, at der foretages forskellige Ændringer i den gældende Lov om Valg til Rigsdagen af 11. April 1920. Dette følger i første Række af Grundlovsforslagets nye Regler om Rigsdagens Sammensætning og Dannelse, men hertil kommer, at bl. a. de nærmere Regler for Afholdelse af de i Grundlovsforslagets § 59 omhandlede Folkeafstemninger m. v. ifølge Forslagets Bestemmelse skal fastsættes i Valgloven.

Ved nærværende Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen, der er udarbejdet under Hensyn til det foreliggende Grundlovsforslag, er det gældende Valgsystem, der hviler paa Lov Nr. 139 af 11. April 1920 om Valg til Rigsdagen med senere Tillægslove, i Hovedtrækkene foreslaaet bevaret, idet Forslaget — bortset fra Forandringer, der er en nødvendig Følge af de foreslaaede Grundlovsændringer — i Forhold til den gældende Valgordning i det væsentlige kun indeholder saadanne Ændringer af mere teknisk Art, som de i Tidens Løb indvundne Erfaringer har vist ønskelige.

I Forslagets § 98, Stk. 1, gøres Lovens Ikrafttræden betinget af den nye Grundlovs Vedtagelse og Ikrafttræden.

Idet der med Hensyn til Enkeltheder i Forslaget henvises til Bemærkningerne til de enkelte Paragraffer, skal der med Hensyn til Ændringer, der er af mere almindelig Karakter, eller som vedrører større Dele af Forslaget, bemærkes følgende:

Ifølge Rigsdagsvalgloven af 1920 var Landet — bortset fra Færøerne — delt i 3 Omraader, Hovedstaden, Øerne og Jylland;

disse var igen delt i Opstillingskredse, og desuden fordeltes Tillægsmandaterne paa Omraaderne, saaledes at hvert af de 3 Omraader fik et ved Loven fastsat Antal Tillægsmandater, jfr. nedenstaaende Oversigt.

	Hovedst.	Øerne	Jyll.	Tils.
Kredsmandater	18	41	58	117
Tillægsmandater	6	10	15	31
Tilsammen	24	51	73	148

Den i Aarenes Løb foregaaede Befolkningsforskydning med stærk Vækst i Bybefolkningen og navnlig i Hovedstaden har medført saa store Forskelligheder i Opstillingskredsens Folketal, at en Omlægning af disse i Forbindelse med nogen Forøgelse af deres Antal er nødvendig i Forbindelse med en Forøgelse af Tillægsmandaternes Antal, men det er iøvrigt anset for rigtigst i saa høj Grad som muligt at bevare 1920-Lovens System uforandret.

Det er saaledes som Princip fastholdt, at hvert af de 3 Omraader skal have et fast Antal Kreds- og Tillægsmandater, hvis Antal er beregnet paa ny i Overensstemmelse med Grundlovsforslagets § 33, Stk. 3.

Under Forhandlingerne om Grundlovsændringen af 1915 blev det som Norm for Inddelingen i Kredse og for Fordelingen af Tillægsmandaterne fastsat, at der foruden til Folketal ogsaa skulde tages Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed. Dette udførtes saaledes, at der ved Addition danndes en Sum af Indbyggertal, Vælgertal og Kredsens Flademaal udtrykt ved et Tal = 10 Gange Arealet i Kvadrat-Kilometer. I Forhold til de saaledes fundne Summer fordeltes de 139 Mandater. Nedenstaaende Tabel viser Beregningen:

	Indbyggere 1911	Vælgere 1910	Areal i km ² × 10	Mandater beregnet delt	
				Sum	net delt
København-Frederiksberg	559 398	90 784	818	651 000	25.0 = 24
Øernes Omraade	999 221	180 297	132 938	1 312 456	50.4 = 51
Jyllands —	1 198 457	196 166	256 715	1 651 338	63.6 = 64
Tilsammen	2 757 076	467 247	390 471	3 614 794	139 = 139

Hovedstaden fik 1 Mandat mindre, Jylland 1 mere, end Beregningen viser.